

Ünnepség Torockószentgyörgyön

2006. május 5–7. között Bethlen-napok zajlottak a Kollégiumban. A tudományos értekezleteken megemlékeztek Szabó T. Attiláról, Erdély nagy nyelvészprofesszoráról és Vita Zsigmondról, az enyedi íróról, akik 100 éve születtek. Gáspár Jánosról május 7-én, a torockószentgyörgyi református templomban egy nagyszerű ünnepség keretében emlékeztünk meg, az ünnepséget kopjafaavatás követte.

Du. 16 órára a református templomban kb. 200 fő zsúfolódott össze. Általános vélemény szerint még soha itt ilyen számosan nem gyűltek össze. Sokan be sem fértek, és a templom udvarán, a felavatandó kopjafa körük álltak. Nemcsak reformátusok, hanem unitáriusok és katolikusok is megtisztelték jelenlétükkel az ünnepséget, így az igazi faluünnepséggé változott. Jelen volt Aknay Tibor, Gáspár János szepunokája, a *Dokumentumok* című könyv szerzője, aki Budpesten él, Szabó Attila, az ünnepelt nyelvészprofesszor Balatonfüreden élő fia, Bárócz Huba, a nagyenyedi református egyházközség esperese, Koppándi Botond és Fernenc Gábor unitárius lelkészek, Szabó Dénes katolikus plébános, Szócs Ildikó kollégiumi igazgatónő és Demény Piroska aligazgatónő, Rácz Levente megyei RMDSZ elnök, Veres Rudolf Torockó polgármestere, egy autóbusznyi diák a Kollégiumból, a református közösség testvérgyülekezetének képviselőjében a Csengő-Tschörner házaspár, Hantz Lám Irén tanárnő a *Vár árnyékában* című könyv szerzője.

Lőrincz Konrád felenyedi és torockószentgyörgyi ref. tiszteletes, az ünnepség fő szervezője és mindenese *Fénylő értelmese*k címen mondta el az erre az alkalomra írt prédikációját. Az igét a Gáspár János által adományozott gyönyörű régi bibliából olvasta fel: „hát hogyan lehetne méltóbban kezdeni ezt az emlékünnepséget, mint úgy, hogy ebből a legtisztább forrásból merítjük az élet vizét, Istennek az élő és éltető ígését lelki épülésünkre [...] Ebben a megmaradásban pedig különös szerep jut a bölcs és értelemes tanítóknak, akik az üldöztetés idején is sokakat vezérelnek az igazság útján, és akik el is nyerik jutalmukat az által, hogy majd tündökölnek mindörökké mint az égen fénylő csillagok [...] nem olyan ragyogó értelmekről, bölcsekről van szó ígénkben, akik megtartják maguknak vagy véka alá rejtik fényüket, hanem azokról, akik sokakat az igazságra visznek, vezetnek [...]. A lelkiismeretes tanítás és nevelés által, amelynek Gáspár János hű katonája volt, így világosodhat meg, emelkedhet és győzedelmeskedhet egy nép.”

Következett Gyulai Pál *Óriás leányka* című, Szentgyörgyön oly népszerű verse, amelyet Demény Ágnes, XI. osztályos tanítóképzős kollégista mondott el igen nagy sikerrel. Első szakaszát idézzük:

„Szép Torda vármegyében, Szentgyörgy határinál
Óriáslak hajdanában: Torockó vára áll.
E fényes büszke várnak, most csak romját leled
Lakói merre vannak? – hiába kérdezed.”

A Gáspár János életútjáról szóló előadás után a kollegisták egy csoportja válogatást mutatott be a *Csemegékből*. A VI. osztályos szereplőket Lőrincz Ildikó tanárnő készítette fel.

A műsor végeztével a teljes ünnepi gyülekezet a templomudvarra vonult, és a szemerklő, majd egyre erősödő eső közben részt vett a László László matematikatanár által készített gyönyörű magyaros művészi kopjafa avatásán, amely a legújabb emlékeztető Szentgyörgy nagy fiára. Lőrincz Konrád tiszteletes többek között így értékelte az eseményt: „Érdekes egybeesés, hogy a Székelyföldről ideszármazott szülők gyermekének szintén székely ember faragja a kopjafát emlékül – valahogy így is illik ez –, és ráadásul ugyanannak a nagyenyedi Kollégiumnak a tanára, amelynek nevelőüzemében Gáspár János annyira lelkesen munkálkodott.”

Az időközben zuhogóvá fokozódó esőben vonult át az ünneplő közönség a református parókia épületébe, ahol tetszés szerint gyönyörködhettek a torockószentgyörgyi és enyedi népművészek és más alkotók munkáiban, és megőstolhatták a helyi sajátosságot, a „somodi kalácsot”, amit nagyrészt Géczi Anna készített, és amelyből mindenkinek bőségesen jutott.

A *Torockószentgyörgy ma* című kiállítás megnyitóját is Lőrincz tiszteletes ékesítette néhány szép gondolatával: „amikor ez a cím így megfogalmazódott, akkor mindjárt éreztem benne egyfajta kettősséget. Mert ebben a mában benne van a tegnap is. Torockószentgyörgy nem tud úgy élni a mában, hogy a múltnak jelei, a hangulata ne lennének ott minden udvaron [...]. A fontos az, hogy ami sajátosan a miénk, azt ne engedjük ki a kezünkől, az újat pedig sajátosan magyar módra ragadjuk meg, hogy a mában vagy a holnapban jelen legyen a tegnap.”

Varrottásokat állítottak ki: Géczi Anna, Szabó Anna, Szakács Ilona, Szakács Anna, özv. Szakács Nusi és néhai Szakács Anna. Torockói mintával festett ládikókat, bútorokat, fatányérokat és egyéb használati tárgyakat állítottak ki: Szöllősi Magdolna, Móricz Anna, Balázs Bálint. A képzőművészeti részben megcsodálhattuk a kopjafaalkotó László László munkáit, Balázs Janó, a színes kövek szobrászművészeének kőszobrai, valamint feleségének, Balázsné Székely Ilonának a kerámiamunkáit, Horvát Miklós lőrincrévei lelkipásztornak az

egyenes vonalából és színfoltokból álló festményeit, id. Lőrincz Zoltán ny. lelkipásztornak, a vidék jó ismerőjének a fotóit, ifj. Lőrincz Zoltánnak egyik fényképét, az ünnepséget irányító Lőrincz Konrád tiszteletes néhány felvételét és grafikáját Gáspár János Kollégiumáról és egy kis agyagszobrot az ünnepeltről.

Így vált a 2006-os Bethlen-napi ünnepség két helyszínűvé: nagyenyedi (Szabó T. Attila és Vita Zsigmond) és szentgyörgyi epizódra (Gáspár János). Valahol a három ünnepelt nagyság mégis összetartozott elsősorban a Kollégiumhoz való tiszteletükben és ragaszkodásukban és írói mivoltukban, hiszen

Bakó Botond